

## Karta przedmiotu

|                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                           |                |                        |                                                                                                                                                        |                       |       |
|------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|----------------|------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-------|
| Nazwa i kod przedmiotu                   | Rozwój ucznia: jego konteksty oraz zaburzenia, PG_00138454                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                           |                |                        |                                                                                                                                                        |                       |       |
| Kierunek studiów                         | Chemia (O), Etnofilologia kaszubska (P), Filologia angielska (O), Filologia germańska (O), Filologia polska (O), Filologia romańska i iberystyka, Historia (O), Fizyka (O), Matematyka (O), Geografia społeczno-ekonomiczna z elementami GIS (O), Geografia (O), Geografia fizyczna z geoinformacją (O)                                                                                                                         |                                                           |                |                        |                                                                                                                                                        |                       |       |
| Data rozpoczęcia studiów                 | październik 2026 r.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Rok akademicki realizacji przedmiotu                      |                |                        | 2026/2027                                                                                                                                              |                       |       |
| Poziom kształcenia                       | II stopnia                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Grupa zajęć                                               |                |                        | Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów<br>Grupa zajęć fakultatywnych<br>Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych |                       |       |
| Forma studiów                            | stacjonarne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Sposób realizacji                                         |                |                        | na uczelni                                                                                                                                             |                       |       |
| Rok studiów                              | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Język wykładowy                                           |                |                        | polski                                                                                                                                                 |                       |       |
| Semestr studiów                          | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Liczba punktów ECTS                                       |                |                        | 2.0                                                                                                                                                    |                       |       |
| Profil kształcenia                       | ogólnoakademicki                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Forma zaliczenia                                          |                |                        | zaliczenie                                                                                                                                             |                       |       |
| Jednostka prowadząca                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                           |                |                        |                                                                                                                                                        |                       |       |
| Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców) | Odpowiedzialny za przedmiot                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                           | dr Paweł Śpica |                        |                                                                                                                                                        |                       |       |
|                                          | Prowadzący zajęcia z przedmiotu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                           |                |                        |                                                                                                                                                        |                       |       |
| Formy zajęć                              | Forma zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Wykład                                                    | Ćwiczenia      | Laboratorium           | Projekt                                                                                                                                                | Seminarium            | RAZEM |
|                                          | Liczba godzin zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 20.0                                                      | 10.0           | 0.0                    | 0.0                                                                                                                                                    | 0.0                   | 30    |
|                                          | W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                           |                |                        |                                                                                                                                                        |                       |       |
| Aktywność studenta i liczba godzin pracy | Aktywność studenta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów |                | Udział w konsultacjach |                                                                                                                                                        | Praca własna studenta | RAZEM |
|                                          | Liczba godzin pracy studenta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 30                                                        |                | 2.0                    |                                                                                                                                                        | 18.0                  | 50    |
| Cel przedmiotu                           | Zapoznanie studentów z rozwojem dzieci i młodzieży w aspekcie emocjonalno-społecznym i poznawczym oraz zaburzeniami tego procesu.Rozwijanie umiejętności w zakresie podstaw diagnozowania nauczycielskiego oraz wspierania emocjonalnego i motywacyjnego ucznia.Uwrażliwienie na problemy zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, różnice indywidualane występujące między uczniami oraz na rolę kryzysów w rozwoju jednostki. |                                                           |                |                        |                                                                                                                                                        |                       |       |

| Efekty uczenia się przedmiotu | Efekt kierunkowy | Efekt z przedmiotu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Sposób weryfikacji i oceny efektu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                               |                  | <p>CKN_W2 i CKN_W6<br/>           Student/ka zna i rozumie:<br/>           (B.1.W.2.) procesy rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój społecznoemocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, kategorię normy rozwojowej, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania.<br/>           (B.1.W.1.) emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania.<br/>           (B.1.W.2.) zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, zaburzenia funkcjonowania w okresie dorastania, w tym obniżenie nastroju, depresja, zaburzenia związane z krystalizowaniem się tożsamości, dorosłości, identyfikacją z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia. rolę wsparcia motywacyjnego oferowanego uczniowi, znaczenie profilaktyki krzywdzenia i pracy z uczniem w kryzysie.</p> <p>CKN_W7<br/>           Student/ka zna i rozumie:<br/>           elementarne zasady obserwacji i jej rolę w pisaniu opinii na potrzeby poradni PSPED.</p> <p>CKN_U3<br/>           Student/ka potrafi:<br/>           (B.1.U.1) obserwować procesy rozwojowe uczniów.<br/>           (B.1.U.1) obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania.<br/>           rozpoznawać potrzeby emocjonalne uczniów i proponować stosowne wsparcie motywacyjne, rozpoznać elementarne zaburzenia rozwoju uczniów i zaproponować stosowne wsparcie.</p> <p>CKN_U12<br/>           Student/ka potrafi:<br/>           rozpoznawać sytuacje kryzysowe i proponować kierunki pracy z uczniem.<br/>           zaproponować działania będące reakcją na krzywdzenie dziecka (ucznia).<br/>           (17 C) Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>CKN_K1 (B.1.K2)<br/>           Student/ka jest gotów/owa do kierowania się szacunkiem dla ucznia w procesie rozpoznawania jego potrzeb emocjonalno-motywacyjnych oraz oferowania mu stosownego wsparcia.</p> <p>CKN_K3<br/>           Student/ka jest gotów/owa do porozumiewania się z osobami o różnej kondycji emocjonalnej.</p> <p>CKN_K1<br/>           Student/ka jest gotów/owa do B.1.K2.:kierowania się szacunkiem dla ucznia w procesie</p> | <p>[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br/>           [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br/>           [SW5] realizacja zadania problemowego<br/>           [SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br/>           [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br/>           [SU5] realizacja zadania problemowego<br/>           [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta<br/>           [SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br/>           [SK5] realizacja zadania problemowego<br/>           [SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta</p> |

|  | Efekt kierunkowy | Efekt z przedmiotu                                                                                                                                                                                  | Sposób weryfikacji i oceny efektu |
|--|------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|
|  |                  | rozpoznawania jego potrzeb emocjonalno-motywacyjnych oraz oferowania mu stosownego wsparcia.<br>CKN_K3<br>Student/ka jest gotów/owa do porozumiewania się z osobami o różnej kondycji emocjonalnej. |                                   |

## Treści przedmiotu

Wykłady (20 godzin):

Rozwój dzieci i młodzieży w aspekcie emocjonalno-społecznym i poznawczym.

Pojęcie normy rozwojowej i jej konteksty.

Zdrowie psychiczne uczniów. Rozwój poznawczy i inteligencji człowieka w okresie szkolnym i adolescencji.

Rozwój emocjonalno-społeczny, kompetencje społeczno-emocjonalne i samoregulacja.

Teorie rozwoju moralności w wieku szkolnym i adolescencji.

Osobowość, temperament i różnice indywidualne.

Funkcjonowanie ucznia w okresie adolescencji.

Rozwojowa rola kryzysu normatywnego.

Prawidłowości rozwoju psychoseksualnego dzieci i młodzieży i implikacje do funkcjonowania w szkole.

Profilaktyka krzywdzenia. Strategie reagowania w sytuacji podejrzenia wykorzystania seksualnego ucznia/uczennicy.

Zaburzenia rozwoju psychospołecznego i emocjonalnego dzieci i młodzieży.

Zaburzenia opozycyjno-buntownicze i zaburzenia zachowania.

Zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi.

Zaburzenie obsesyjno-kompulsywne i zaburzenia odżywiania, zaburzenia tożsamości płciowej.

Zaburzenia depresyjne u dzieci i młodzieży Samouszkodzenia oraz myśli i tendencje samobójcze.

Zaburzenia lękowe i zespół stresu pourazowego.

Mobbing rówieśniczy, cyberzagrożenia, eksperymentowanie z substancjami psychoaktywnymi.

Zaburzenia ze spektrum autyzmu, zaburzenia integracji sensorycznej w klasie.

Centralne zaburzenia przetwarzania słuchowego jako inna możliwa przyczyna trudności edukacyjnych.

Ćwiczenia:

Diagnoza różnicowa zaburzeń rozwoju.

Obserwacja ucznia jako podstawa napisania rzetelnej opinii na potrzeby poradni psychologiczno-pedagogicznej/lekarza specjalisty.

Wspieranie rozwoju emocjonalnego i procesu samoregulacji dziecka i nastolatka.

|                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                         |
|-------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
|                                                                   | <p>Wsparcie motywacyjne ucznia.</p> <p>Złożoność procesów motywacyjnych i poszukiwanie źródeł motywacji.</p> <p>Środowisko motywacyjne stworzone przez wychowawcę.</p> <p>Rola rywalizacji i kooperacji w procesach motywacyjnych.</p> <p>Profilaktyka krzywdzenia (w tym molestowania seksualnego), rozpoznawanie kluczowych symptomów wykorzystania seksualnego. Procedura Niebieskiej Karty. ABC reagowania na krzywdzenie.</p> <p>Rozpoznawanie symptomów zagrożeń i praca z uczniem w kryzysie.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                         |
| Wymagania wstępne i dodatkowe                                     | Wybranie specjalności nauczycielskiej na kierunku studiów.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                         |
| Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się     | Sposób oceniania (składowe)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Próg zaliczeniowy                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Składowa oceny końcowej |
|                                                                   | Poziom znajomości treści programowych oraz opanowania efektów uczenia się, wyrażony zakresem poprawnie udzielone odpowiedzi w teście (co najmniej 51% poprawnie udzielonych odpowiedzi).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 51.0%                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 100.0%                  |
|                                                                   | Warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia końcowego jest obecność na zajęciach i aktywny udział w ćwiczeniach oraz poprawne wykonanie wszystkich zadań realizowanych podczas ćwiczeń.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 100.0%                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 0.0%                    |
| Zalecana lista lektur                                             | Podstawowa lista lektur                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <p>Schaffer D.R., Kipp K. (2015) Psychologia rozwoju. Od dziecka do dorosłości. Wydawnictwo Harmonia Universalis</p> <p>Kendall P.C. (2018) Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. Techniki terapeutyczne dla profesjonalistów i rodziców. Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.</p> |                         |
|                                                                   | Uzupełniająca lista lektur                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>Jerzak M. (red.) (2016). Zaburzenia psychiczne i rozwojowe u dzieci a szkolna rzeczywistość. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>Grzegorzewska, I., Cierpiątkowska, L., Borkowska, A.R. (2020). Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży. Warszawa: PWN.</p>                             |                         |
|                                                                   | Adresy eZasobów                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                         |
| Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                         |
| Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu                             | Nie dotyczy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                         |